తెలుగు
ప్రాస పద నిఘంటువు

సంకలన కర్త : దివాకర్ల రామభాస్కరం

ఎమెస్కో

క

అంకండ్లు. అంకెన (బ)
అంకంపంటి. మొక్కుబడులకు వాడు పక్కలేని కడవ
అంకంబువాడు. రాజముద్రగలవాడు
కుంకంనామ్నారీచీర. ఒకతెగ అద్దకం చీర
టంకంకడ్డీ. టంకంపుల్ల
టంకంకమ్మి. –పై–
టంకంగడ్డపార. ఊస
టంకంచిప్ప. కుడక
టంకంచేయు. (క్రి) అతుకు
టంకంపుల్ల. ఇత్తడిరేకులను అతికించుటకువాడు కడ్డీ
టంకంపొడి. చూర
పంకంమన్ను. చెరువులోని మట్టి, బురదమట్టి
బంకంగుంజ. తోకరాయి
బంకంగుది. చెంపగుది
బంకండి. ఒకానొక కలుపుమొక్క*
బంకంతాడు. ఊడ్దెమొకు

– – –

అంక. పక్క, ఎద్దు మొ.నవి మెడమీది కాడిని పడదోసి కిందికి తెచ్చుకొనుట
అంకకట్టె. వంకకట్టె
అంకకరణము. గుర్తుపెట్టుట, 'అంకకాడు' అనితెలియుటకు గుర్తుగా వాతపెట్టుట
అంకకాడు. నాలికాడు, గమికాడు, పోటరి, వెక్కసి, మచ్చగల వాడు, తప్పుచేసినవాడు
అంకకారము. గుర్తువేయుట
అంకకారుడు. అంకకాడు
అంకకుడు. లెక్కలు వ్రాయువాడు
అంకగణితము. లెక్కలకుచెందినది
అంకచండాలము. రోత
అంకణము. ఇంటిలో దూలాలకుగాని రాటలకు గాని నడిమి చోటు, ముంగిలి, పెత్తనం, కైపిడిగోడల నడిమిచోటు
అంకణా. కాతాల నిల్వల పట్టీ
అంకతంత్రము. అంకగణితం
అంకతలము. ఒడి, తొడ
అంకతాడు. నింగిలో దాకడవైపు వరుసగా నిలువుగాకనబడు ఐదురిక్కలు, మోచేయి వంపువలెఉండు పదిపన్నెండు రిక్కలు
అంకతి. బ్రహ్మ, నిప్పు, గాలి, ఆహితాగ్నియగు బాపడు
అంకదేవర. ఒకానొక దేవత
అంకదోస. ఒకతెగ దోస*
అంకధారణ/ము. వంటిపై గుర్తులుపెట్టుకొనుట
అంకనము. గుర్తు, గుర్తుపెట్టుట, పొగడ్త
అంకనముచేయు. (క్రి) తప్పులెంచు, ఎగతాళిచేయు
అంకనములు వ్రాయు. (క్రి) పేర్లపట్టిక వ్రాయు
అంకనములుసేయు. (క్రి) పొగడు
అంకనీయము. ఎంచదగినది, గుర్తింప దగినది, వాతవేయ దగినది, ఒకతెగ మద్దెల
అంకపత్రము. రాకట్టు
అంకపరివర్తనము. ఒత్తిగిల్లుట, పక్కమీద దొరలుట, కౌగిలింత
అంకపాలి. దాది, కౌగిలి, రొమ్ము, వేదికయను గంధము
అంకపాసము. ఒకతెగ గొలుసులెక్క
అంకపాళి. ఒడి, తొడ, కౌగిలింత
అంకపాళిక. కౌగిలి
అంకపీఠము. తొడ పైవైపు
అంకపీలి. ప్రానిపసుపు
అంకపూరణము. అంకెలనునింపుట, అంకెలను హెచ్చవేయుట
అంకపొంకములు. కినుక, పగ, చురుకైనది, వాడియైనది, హెచ్చయినది
అంకబంధము. రెడ్డిగం, మగవాని మొండెం వలె గుర్తు ఏర్పడునట్లుగా వాతవేయుట
అంకభాక్కు. ఒడిలోఉన్న బిడ్డ
అంకమాల. కౌగిలింత
అంకమాలికలు. దేవునిపేరుగల పొగడ్తలు
అంకము. ఒడి, తొడ, రొమ్ము, చెట్టు, దగ్గర, గుర్తు, మచ్చ, నగ, చోటు, గీత, తొమ్మిది అను అంకె, నాటకమున కొంతమేర, వంకరయిన పనిముట్టు, వంపు, పొగడ్త, కొండ, తప్పు, తప్పుపట్టుట
అంకముఖము. నాటకమందలి రెండవ అంకపు కథ తెలియజేయు మొదటి అంకపు చివరి మేర
అంకమువాడు. ముద్రవేయు పెత్తనగాడు
అంకముసేయు. (క్రి) తప్పులెంచు, గేలిచేయు
అంకమ్మ. ఒకానొక గ్రామదేవత
అంకమ్మకళలు. వెర్రిమొర్రి పనులు
అంకమ్మశోకాలు. వెర్రి ఏడ్పులు
అంకమ్మసాంగెము. కుమ్మర్లు ఈతముక్కల బాలమ్మ తిరునాళ్ళలో పంబజోళ్ళు మోగిస్తూ అంకమ్మకథ చెప్పుట
అంకమ్మసివాలు. అంకమ్మదేవత పూనిన వాని చిందులు
అంకర. గాలం వంపు, కోసి
అంకరో. రాబడిపోబడుల పట్టిక
అంకలమ్మ. అంకమ్మ
అంకలోద్భ్యము. ఒకానొకచెట్టు*
అంకలోపము. తీసివేత
అంకవంక. మెతకదనం, కోరిక, మెత్తనిది
అంకవన్నియ. రికాబు
అంకవన్నె. –పై–
అంకవిద్య. లెక్కలు
అంకశాయి. మగడు, బిడ్డ
అంకసాయిని. ఇల్లాలు, బిడ్డ
అంకసిరి. ఒకానొక తెగులు
అంకసొంగ. పొగ తాగుటకు వాడు గొట్టం
ఆంకగొను. (క్రి) అనుపుగొను
ఆంకడా. పూచికత్తు
ఆంకల. అటువైపు
ఇంక. ఇక
ఇంకగొట్టు. (క్రి) ఇంకునట్లు చేయు
ఇంకట. ఎడబాటు వలన కలత చెందుట
ఇంకను. ఇంతవరకు, మిగిలిన
ఇంకబారు. (క్రి) ఇంకు, వట్టిపోవు
ఉంకపొయ్యి. పొట్టుతో వంటచేసుకొను పొయ్యి
ఎంక. ఎముక
ఎంకపురంగు. వెంకప్పరంగు
ఎంకప్పరంగు. –పై–
ఎంకయసవితి. వినాయకచవితి
ఏంకరుదుక్క. (ఆం.మి) ఏంకరుకింది కర్రమొద్దు
ఒంక. నీటి ఉసిరిక*
ఒంకతాడి. వంకతాడి*
ఒంకతిప్పినకోక. వంకతిప్పినకోక
ఒంకరపేటి. వంకిపేటి
ఒంకరపేటిఅంచు. వంకర పేటంచు
కంక. గంధము, తామర*
కంకకట్టె. రొయ్యతోపెలకు వాడు కర్ర
కంకకదురు. వెదురు గుమ్మి*
కంకకాయ. వెదురుకాయ
కంకగింజలు. వెదురు గింజలు
కంకగుల్ల. వెదురుపేళ్ళ బుట్ట
కంకచిత్తు. కంకచయనయాగం చేయువాడు
కంకచెట్టు. వెదురు గుమ్మి*
కంకటకము. తొడుగు
కంకటము. –పై–
కంకటి. మంచము, కత్తి
కంకటితుండు. మంచంకోడు
కంకటిరజ్జు. నులకతాడు
కంకటిలు/ల్లు. (క్రి) వెరగొందు, ఏడ్చియేడ్చి ఎక్కి ళ్ళపాలగు
కంకణగ్రహణము. నిండుగా వచ్చు గ్రహణం
కంకణబంధము. కవితలో ఒకతీరు
కంకణము. కంకణాయి, చేతికడియం, తలపై పెట్టుకొను నగ, నీటిబొట్టు, కుప్పడం, ఇంటిరాట చుట్టూవేసిన రేకు, గిన్నెలకు వాడు కడ్డీ
కంకణము కట్టుకొను. (క్రి) పూనిక గొను
కంకణము గట్టు. –పై–
కంకణాయి. ఒకానొక నీటిపిట్ట
కంకణాల భోజనము. కంకణాలుకట్టుకొనునప్పుడు చేసుకొను విందు
కంకణి. గజ్జె, కంకణాలు గలవాడు
కంకణీక. గజ్జె చేతికికట్టుకొను వాడు
కంకణ్యము. ఆగాకర*
కంకతము. బీర*, కంకతి
కంకతి. దువ్వెన, దుందుభమను పాము
కంకతిక. దువ్వెన
కంకత్రోటము. ఒకతెగ చేప
కంకత్రోటి. –పై–
కంకనాయి. కంకణాయి
కంకపత్రము. తూపు, రాపులుగు రెక్క
కంకపత్రి. ఒక తెగ తూపు
కంకపాలు. వెదురుప్పు
కంకపుల్లలు. మావు చేయుటకూ కదురు కామలుచేయుటకూ వాడు పుల్లలు, నవారునేతలో పేకదారం చుట్టు పుల్లలు
కంకపూత. వెదురుపూత
కంకపెనము. వెదురుగుమ్మి*
కంకపొక్కు. వెదురు మొక్క*
కంకబద్ద. వాటబద్ద, బురిపొలమీద గుండ్రంగా కట్టినపుల్ల, పెండెబద్ద, వింటిబద్ద, ఏకుబద్ద, ఆనుబద్ద
కంకబియ్యము. వెదురుబియ్యం
కంకబొంగు. ఊడ్దెకాలు, కుంటివెదురు, వెదురుబొంగు
కంకమసి. బూడిద, మైల
కంకమాల. ఒకానొక వాద్యం
కంకము. రాపులుగు, పెద్ద రాచమామిడి*
కంకముఖము. పట్టకారు
కంకర. కంకెర, గగ్గి, (హిం) గులకరాయి
కంకరగాడిద. కంచరగాడిద
కంకరతల. నల్లటి జుట్టుగల తల, పెడకట్టె
కంకరనేల. గులకరాళ్ళుండు నేల, గులకరాళ్లనేల
కంకరపొనక/స్క. ఒకతెగ జల్ల
కంకరబేడ. ఆనుబద్ద
కంకరము. ఇక్కట్లకులోనైనది, చెడినది, నాలుగవవంతు నీళ్ళు కలిపిన మజ్జిగ
కంకరమొరము. సన్ననిరాతి ముక్కలు
కంకరరాయి. రాతిముక్క, గులకరాయి
కంకరి. కంకర
కంకరీటు. కంకరేటు
కంకరేటు. (ఆం) సున్నం కంకర మొ.నవి కలిపినముద్ద, అటువంటి ముద్దతో చేసినది
కంకరోలము. ఊదుగు*
కంకలోద్భ్యము. చించోడమూలం*

కంకవదనము. పట్టకారు
కంకవాజము. రాపులుగు రెక్క, ఈకలు కట్టినతూపు
కంకశత్రువు. కోలపొన్న*
కంకశాయము. కుక్క
కంకష్టము. పళ్ళవాచి
కింక. కినుక, కలత, గొడ్లకు వచ్చు ఒకానొక తెగులు, బొంతు
కింకటచేయు. (క్రి) ఇక్కట్లుపెట్టు, ఇబ్బందిపెట్టు
కింకనీళ్ళు. దిగదుడుపుకు వాడు ఎర్రనీళ్ళు
కింకనీళ్ళుతీయు. (క్రి) ఎర్రనీళ్ళు దిగదుడిచి పారబోయు
కింకపట్టు. (క్రి) మారాముచేయు, పోరుపెట్టు
కింకపెట్టు. (క్రి) మారాముచేయు, పగబూను
కింకర. నెత్తురు
కింకరత. ఊడిగం
కింకరత్వము. -పై-
కింకరము. కోకిల
కింకరుడు. ఊడిగం చేయువాడు, అడియరి
కింకర్తవ్యతామూఢుడు. ఏపనీచేయుటకు తోచనివాడు
కింకవాయువు. పిల్లలకు వచ్చు ఒకానొక తెగులు, గుర్రం వెనక వైపు
కుంక. ఒకానొకతిట్టు, చిన్నతనంలో మగడుపోయినది, ముండమోపి
కుంకటి. జుట్టు, పిల్ల జుట్టు, నెగ్గడి
కుంకటిమూగ. కూకటిమూగ
కుంకటివేరు. తల్లివేరు
కుంకముండ. చిన్నతనంలో మగడు పోయినది
కుంకమ. కుంకుమ
కైంకర్యము. ఊడిగం
కొంక. గొల్లగూడుకు దింపిన వంకరకట్టె
కొంకగొనుగు. కొండగోగు*
కొంకట్టె. కొంకికట్టె
కొంకణము. -పై-
కొంకదిగవేయు. (క్రి) గొల్లగూడుకు వంకరకట్టెలు దూర్చు
కొంకనక్క. ఒకతెగ నక్క
కొంకపర్తిదొండ. ఒకానొక మొక్క*
కొంకర. వంపు, వంకర, గిన్నె కొనవైపుగల వంపు
కొంకరమాటలు. తిట్లు, వెకిలిమాటలు
కొంకరలుపోవు/వోవు. (క్రి) మెలికలు తిరుగు, వంకరగు
కొంకరవంకర. వంకరలు పోవుట, తబ్బిబ్బు, చిందరవందర
కొంకరవంకరలుపోవు. (క్రి) మెలికలు తిరిగిపోవు
కొంకరాపుత్రి. ఒకానొక తీగె*
కొంకరి. ఒకానొక ఆకుకూరమొక్క*
కొంకరికట్టె. కొంకిడికట్టె
కొంకర్ర. కొంకికర్ర
కొంకవర్తిదొండ. కొంకపర్తిదొండ*
కోంకణ. రేణుక అను గంధం
కోంకణము. ఒకానొక ఏరువ
కోంకణాసుతుడు. పరశురాముడు
కౌంకణము. కోంకణం
కౌంకణుడు. కొంకణఏరువకు ఏలిక, కొంకణ ఏరువలో ఉండువాడు
క్ష్వింక/ము. ఎర్రనిమొగం గల ఆడుకోతి
ఖంకరము. ముంగురులు
గాంక. కనుక
గోంకర్ర. ఒకతెగ తేలికకర్ర
ఘీంకరించు. (క్రి) ఏనుగు ఘీంఅని అరచు
చంక. చేతులమొదట మూపుకు కిందివైపు, లంగరు చివరగల వంపు, గొడ్లపొదుగు, గొడ్లపణతకూ ఆరుకూనడుమగల వంపుకు లోపలివైపు, మొక్కజొన్నదంటు కణుపు, కడాకత్తు, పక్కగదికి ముందున్న అరుగు
చంకకర్ర. లంగరుకుకట్టిన కర్ర, కుంటివాడు ఊతగా పెట్టుకొను కర్ర
చంకకెక్కికూర్చుండు. (క్రి) ఎక్కువ చనువు తీసుకొను
చంకకొయ్య. మరమగ్గంచట్రంలో పక్కగాబిగించిన పొడుగాటి కట్టె
చంకగోడ. కడగోడ
చంకచెక్క. గెరచెక్క
చంకచేతులుకట్టుకొను. (క్రి) అణకువతో ఉండు
చంకచేతులుపెట్టుకొను. -పై-
చంకచేయు/జేయు. (క్రి) గొడ్డు పొదుగుచేయు
చంకటివాడు. చంటిపిల్లవాడు
చంకతాడు. చేతాడు, బండిపరంలో ముందుపట్టెకు నొగలను బిగించు తాడు, అస్తపుతాడు, పెద్దపురితాడు
చంకతాళి. చంకను తగిలించుకొను మూట
చంకదుద్దుశరణాగతి. పొసగనిమాటలుచెప్పి నమ్మినట్లుచేసి కీడుచేయుట
చంకదుద్దు శరణార్థి. -పై-
చంకనము. కనె
చంకనాకిపోవు. (క్రి) చెడిపోవు
చంకనాకు. (క్రి) చెప్పినపని పాడగునట్లుచేయు, (పని చెడ గొట్టినపుడు వాడు తిట్టు)
చంకనాటు. ఎదపేడు
చంకపంటె. నిలబడి చంకనపెట్టుకొని నూలుచుట్టు పంటె
చంకపట్టె. తొట్టికర్ర, తొక్కుడుపట్టె
చంకపాప. మొక్కజొన్నదంటు కణుపుదగ్గర పెట్టు పొట్ట, గుండగొయ్య
చంకపాపపెట్టు. (క్రి) చంకవెళ్ళు
చంకపాపపొట్ట. చంకపాప
చంకపిల్ల. -పై-
చంకపిల్లవేయు. (క్రి) చంకవెళ్ళు
చంకపీచు. చంకపాప
చంకపీచువెళ్ళు. (క్రి) చంకవెళ్ళు
చంకబాటు. పిల్లలు కలుగుట
చంకబింది. చంకలో పెట్టుకొని మోయుటకువీలగు బిందె
చంకబిందె. -పై-
చంకబిడ్డ. చంటిబిడ్డ
చంకమడత. గొడ్లమోకాళ్ళకు పైవైపుగల సుడి
చంకరము. తేరు, చెట్టు
చంకలబంటిగాతిను. (క్రి) ఎక్కువగా తిను
చంకలబంటిగామెక్కు. -పై-
చంకలబంటిగామెసవు. -పై-
చంకలు ఎగురవేయు. (క్రి) ఎలమిచెందు
చంకలుకొట్టు. -పై-
చంకలుకొను. -పై-
చంకలుగుద్దుకొను. -పై-
చంకలుగొట్టుకొను. -పై-
చంకలు తట్టు. -పై-
చంకలు తట్టుకొను. -పై-
చంకలుతాటించు. -పై-
చంకలువైచుకొను. -పై-
చంకలోపెట్టుకొనిపోవు. (క్రి) దొంగిలించు
చంకవెళ్ళు. (క్రి) మొక్కజొన్నదంటు కణుపుకుపొట్ట ఏర్పడు
చంకవైచుకొను. (క్రి) సంబరపడు
చంకసన్నము. బక్కగా ఉండువాడు, పేదవాడు
చంకసుడి. చిలకసుడి
చింక. ఊక కలిసిన గింజలు, బోదె
చింకకాయ. గానుగదూలం చివరబిగించువలె ఉండు ఇనప కొక్కెం
చింకచూపులాడి. లేడివలె చూచునది, అందగత్తె
చింకబాతు. బూడిదరంగు బాతు
చింకబెల్లించి. పెద్ద కిరీటిగాడు పిట్ట
చింకము. చిక్కము
చింకరి. చినిగిన, చింపిన
చింకలిక్క. ఎర్రని మొగంగల కోతి
చింకలు. పొట్టుతో ఉన్న గింజలు
చింకసాప. జింకచాప
చెంక. చెంప
చెంకవేయు. (క్రి) చెంపమీద చేతితోకొట్టు
జంక. ఏవగింపు, సోమరితనం
జంకవాడు. జిడ్డుకాడు, సోమరి
జింక. దుప్పి (ఆడ, మగ రెండింటికి) , దొడ్డికడ్డి, గుమ్మంమీద నిలిపిన బొమ్మ
జింకకారి. జిగటగాఉండు కారినేల
జింకకొమ్ము. కొస చుట్లుతిరిగినగొడ్ల కొమ్ము
జింకకొమ్ములు. ఒకానొక పిండివంట
జింకగుంజ. ఊదుగుంజ
జింకగుర్రము. గాలి
జింకగుర్రము వలంతి. -పై-
జింకచాప. జింకబొమ్మలు వచ్చునట్లు వేసినచాప
జింకతలచుక్క. మృగశిర
జింకతలచుక్కనెల. మార్గశిరమాసం
జింకతలరిక్కనెల. -పై-
జింకతాలుపరి. చంద్రుడు, శివుడు
జింకతాలుపు. -పై-
జింకతాల్పరి. -పై-
జింకతాల్పు. -పై-
జింకపురిజొన్న. ఒకతెగ జొన్న*
జింకపొక్కిలి. కస్తూరి
జింకపొట్టి. పంచగుంజను చూరువాసంతో కలిపి బిగించిన వెదురుకర్ర
జింకపోతు. ఇర్రి
జంకమావుదేవర. గాలి
జింకము. గుల్ల, మెతక
జింకరవడ్లు. ఒకతెగ వడ్లు
జింకరవుతు. గాలి
జింకరొడ్లు. జింకరవడ్లు
జింకరోగము. గొడ్లకువచ్చు ఒకానొక తెగులు
జింకరోమాలు. జింకరవడ్లు
జింకరౌతు. గాలి
జింకలంచు. నేతలో జింకబొమ్మలు పడునట్లునేసిన అంచు
జింకవార్వపుజోదు. గాలి
జింకవార్వపువజీరుడు. -పై-
జుంకపోగు. చెవికి పెట్టుకొను నగ
ఝుంకణము. తుమ్మెదల రొద
ఝుంకరించు. (క్రి) ఝుంకారం చేయు
ఝుంకరింపు. ఝుంకరించుట
టంక. పిక్క, వెలిగారం, కట్టెసుత్తె
టంకకపతి. బొక్కసం పెత్తనగాడు
టంకకము. ఒకానొక వెండినాణెం
టంకశాల. నాణేలు అచ్చుకొట్టు చోటు
టంకటీకుడు. శివుడు
టంకణము/టంకసము. వెలిగారం, రెండు లోహాలను అతుకుట
టంకము. నాణెం, రెండులోహాలను అతుకుటకువాడు ఒకానొక లోహం, కినుక, కత్తి, కత్తియొర, కాసెయులి, గడ్డపార, పొగరు, రాచమామిడి*, నల్లవెలగ*
టంకముపుల్ల. లోహాలను అతుకుటకువాడు కడ్డీ
టంకమెత్తు. ఒకానొక కొలది

టంకరించు. (క్రి) 'టమ్' అని వాయించు
టంకవాటు. ఒకానొక బంగారునాణెం
టంకసాల. బొమ్మలసాల, టంకశాల
టంకసాలవాటు. టంకవాటు
టాంకము. నల్లవెలగపండు గుజ్జుతో చేసిన ఒక తెగ సారాయి
టాంకరుడు. మనువు కుదుర్చువాడు
టెంక. మామిడికాయ మొ. వాటిలోని విత్తు, కొలకుండ అడుగు రేకు
టెంకణము/టెంకనము. కైమోడ్పు, ఒకానొక ఏరువ
టెంకపార. పారతెగ చేప
టెంకపొదుగు. గొడ్డుకు వెడల్పుగా గిన్నెవలెగలపొదుగు
టెంకము. వెలిగారం, ఒకానొక తూనిక
టేంకణము. ఒకానొక ఏరువ
టొంక. టెంకము
ఠింకనా. (హిం) పొట్టివాడు
డంక. తూటరి, ధక్క
డంకతనము. దిట్టతనం
డింక. చావు
డింకకొట్టు. (క్రి) పడవ మొ.నవి మునుగు
డింకమల్లి. ఒక తెగ మల్లె*
డింకవేయు. (క్రి) చచ్చు
డెంకణము. చేమోడ్పు
డొంక. పొద, కాలిబాట, కన్నము, గిన్నెలకు గల చిల్లులు
డొంకజెముడు. సింహుండ*
డొంకతిరుగుడు. చేయవలసిన తీరుగా చేయక ఇబ్బందులు తెచ్చిపెట్టిన పని
డొంకన. వంపుకలిగిన ఈటె, కొక్కెము
డొంకపడు. (క్రి) కాలిదారి ఏర్పడు
డొంకపోరంబోకు. ఒకతెగ పోరంబోకు
డొంకరాయి. డొంక తెలుపుటకు పాతిన రాయి
డొంకలుదూరు. (క్రి) చిల్లర పనులకు పూనుకొను
డొంకవల. ఒకతెగ వల
తంకనము. ఇదుముడి బతుకు
తంకము. ఇదుముడి బతుకు, ఎడబాటు, కట్టుబట్ట, వెరపు, టంకము, నొగులు
తంకర. పొల్లుతో ఉండు గింజలు
తూంకదవ. పెద్ద కదవ
తెంక. వెరపు, జంకు
తెంకగు. (క్రి) జంకు, వెరపు కలుగు
తెంకణము. టెంకణము
తొంక. తోక
తొంకకృములు. తోక పురుగులు
తోంకప్రువ్వులు. –పై–
త్ర్యంకటము. చిక్కము, ఉట్టి, కాటుక
దాంక. దనుక
దింకలు. జెల్ల ఒకానొకపట్టు
దుంక. కన్నము
దుంకదూరు. (క్రి) బొక్కలో చొరబడు
దుంకపొదుచు. (క్రి) దొల్లచేయు
దుంకము. చిల్లు, కన్నము
దుంకమూగట. జల్లిమూకుడు
దుంకలమూగట. –పై–
దుంకలు. కుమ్మరాములో గాలిపోవుటకు పక్కవైపు ఏర్పరచిన సందులు
దుంకవేయు. (క్రి) దొల్లచేయు
దెంకపోవు. (క్రి) తప్పించుకొని పారిపోవు
దొంక. గుదిగాడి, కూనదిడ్డి
పంక. పంకా
పంకకర్వటము. నీటితో ఉండు బురద
పంకకీరము. ఒకానొక పిట్ట
పంకక్రీడనకము. పంది
పంకక్రీడము. –పై–
పంకగడకము. ఒకతెగ చేప
పుంకగతి. –పై–
పంకగోద. చెన్నగోద
పంకగ్రాహము. మొసలి
పంకజజన్ముడు. బ్రహ్మ
పంకజనాభుడు. విష్ణువు
పంకజజన్మము. తామరపువ్వు, సారసపిట్ట
పంకజము. –పై–
పంకజిని. తామరచెరువు, తామరతీగ*
పంకజెల్ల. జెల్లతెగ చేప
పంకణము. చిన్న ఊయల, స్వామివారిని పవళింపచేసి ఊచెదు బల్ల
పంకదబ్బ. పంకాదబ్బ
పంకప్రక్షాళనన్యాయము. అదుసుతొక్కనేల కాలు కదుగనేల అను తీరు
పంకమండూకము. ఒకతెగ చిన్నకప్ప
పంకము. బురద, మిక్కిలి రొంపినేల, చెడు, తప్పు, జున్నుపాలు, పట్టుదల
పంకముమన్ను. బురదమట్టి
పంకరసము. చెరుకుచాడెతో చేసిన సారాయి
పంకరుట్టు. తామరపువ్వు
పంకరుహము. –పై–
పంకవాసము. పీత
పంకశుక్తి. నీటిలో ఉండు ఒకానొక చిప్ప
పంకశూరణము. తామర మొ.వాటి దుంప
పంకసూరణము. –పై–
పెంక. కుండపెంకు, పిరికి, పెనుము, ఒకమూలనుండి కొమ్ము చివరివరకు గల చేటమేర, చేట వెనుకవైపు బయటి అంచు
పెంకచ్చు. పెంకుచేయుటకు వాడు కొయ్యదిమ్మ
పెంకటిగాజు. కుండవర
పెంకటిల్లు. పెంకుటిల్లు
పెంకపురుగు. ఒకతెగ పురుగు
పేంకర్ర. పేముకర్ర
పొంక. పొగరు, త్రుళ్ళు, తలతిక్క
పొంకద. గుండ్రటి వంపు
పొంకణము. సంచి, బట్ట
పొంకణాలు. లేని గొప్పలుచెప్పుకొనుట, పనికిమాలిన మాటలు
పొంకణాలుకొట్టు. (క్రి) లేనిగొప్పలుచెప్పు, పనికిమాలినమాటలు మాట్లాడు
పొంకనము. పొంకణం
పొంకపడు. (క్రి) పొందుపడు, చక్కపడు
పొంకపరచు. (క్రి) అమర్చు, తాల్చు, చక్కబరచు, సవరించు, ఏర్పరచు, చక్కగా తెల్పు
పొంకపరుచు. –పై–
పొంకము. ఉబ్బు, ఆమిక, పొందిక, సొగసు, జిగి, రీతి, గొప్పది, మంచిది, సరియైనది
పొంకముగా. పూర్తిగా, తగినతీరుగా
పొంకముమీరు. (క్రి) పొగరెక్కు
పోంక. పొద్దుపొడుచువేళ, పొద్దుగుంకు వేళ
పోంకతోట. పోకతోట
పోంకపెరుక. ఎద్దు మొ.వాటిపైవేసి మోయించి తెచ్చిన పోకలమూట
పోంకమోపు. పోకచెక్కల మూట
ప్రెంకణము. ప్రియాళువు*, ప్రియంగువు*
ప్రేంకదము. –పై–
ప్రేంకణము. –పై–
ప్రేంకనము. పెక్కణం
బంక. జిగురు, పిసినారితనం, జిగటగాచెమ్మటికిపోవు తెగులు, జిగటమట్టి
బంకచందవ. చందవతెగ చేప
బంకచవుదు. బంకమన్ను కలిసిన చవుదునేల
బంకచుక్క. ఒకతెగ చేప
బంకచెక్కలు. వట్టిది
బంకచెట్టు. ఒకానొక చెట్టు*
బంకజాన. –పై–
బంకజానెకట్టె. ఒకతెగ ఈతచువ్వ
బంకజెల్ల. జెల్లతెగ చేప
బంకడీ. మొగసాల, లోపలివైపు, జూదసాల
బంకతుత్తర. బంకదుత్తెర, జిగటగా ఉండు నేల
బంకతెగులు. ఒకానొక జొన్నతెగులు
బంకతెవులు. –పై–
బంకదిండు. రాతిగనిలో తొమ్మిదవ పొర
బంకదుత్తెర. ఒకతెగ బెండ*
బంకనక్కెర. ఒకానొక చెట్టు*
బంకనాకు. ఒకానొక కలుపుమొక్క*
బంకనాచు. ఒకతెగ నాచు
బంకనాసు. బంకనాచు
బంకనేల. జిగురుగల రేగడినేల
బంకపని. నానుపుడుగా తెమలని పని
బంకపాయలాకు. ఒకానొక మొక్క*
బంకపావిలి. ఒకానొక చెట్టు*
బంకపిట్ట. మట్టిగూడు కట్టుకొను ఒకతెగ పిట్ట
బంకపీషాణము. పట్టుకొని వదలకపోవుట
బంకపురుగు. ఒకానొక పురుగు
బంకపేను. ఒకతెగ చీడపురుగు
బంకబదు. ఒకానొక చెట్టు*
బంకభేది. ఎక్కువసార్లు చెమ్మటికి వెళ్ళుట
బంకమట్టి. జిగురుమట్టి
బంకమన్ను. –పై–
బంకము. ఊద్దె
బంకముచ్చు. పిసినిగొట్టు
బంకమోసు. ఒకతెగ చేప
బంకరేగడి. బంకమన్ను కలసిన రేగడినేల
బంకరేవడి. –పై–
బంకరొడ్డు. ఒకతెగ చేప
బంకలుసాగు. (క్రి) జిగురుగా ఉండు
బింకము. బిగువు, పొగరు, తెగువ, పట్టుదల, గట్టిది, పెంపు, గుల్లకానిది, బిగువైనది, సదలనిది, బిర్రు
బింకముచూపు. (క్రి) మగటిమి చూపు, పట్టుపట్టికూర్చుండు
బింకమెక్కు. (క్రి) నిక్కు, పైకిలేచు
బొంకజేయు. (క్రి) బొంకునట్లు చేయు
బొంకదవ. బుంగ
బొంకణము. విభూతి సంచి
బొంకప్ప. ఒకతెగ చేప
బొంకరి. కల్లరి
భాంకరించు. (క్రి) భేరి మొ.వానితో చప్పుడుచేయు, సింహనాదం చేయు
మంకన. మంకెన*
మెంక. చీంబోతు
మేంకలూరిపెంకు. మంగుళూరుపెంకు
యంకటేశరసామి. వెంకటేశ్వరస్వామి

రాంకలము. ముల్లు
రాంకవము. కంబళి, శాలువ
రుంకము. చిల్లు, కన్నము
లంక. తలవాకిటి పక్కగది, నీటి నడుమగల పెద్దదిబ్బ (దీవి), రావణునిప్రోలు, కొమ్మ, వెలయాలు
లంకణము. తెగులు వచ్చినప్పుడు పస్తుండుట
లంకదోస. ఒకతెగ దోస*
లంకనముండు. (క్రి) పస్తుండు
లంకనము. లంకణం
లంకనవళ్ళు. కండిక
లంకపూగొంగడి. గొంగడినేతలో ఒకతీరు
లంకపొలము. ఏటి నడుమగల పొలం
లంకబొంగు. ఒకతెగ వెదురుగడ
లంకమట్టి. కుమ్మరిమన్ను
లంకమలకర్ర. నల్లమలకర్ర
లంకలు. ఒకతెగ వడ్లు
లంకలోకర్ర. లంకబొంగు
లంకవేయు. (క్రి) నులకతో మంచంనేయు
లంకశెగులుపీట. కారావాచ
లెంక. పోటరి, అడియరి, నూలుచుట్ట, నూలుచిలప, రెండు లడీల నూలుకట్ట
లెంకకాడు. సేవకుడు, అడియరి
లెంకచుక్కలు. అక్కాచెల్లెలు చుక్కలు
లెంకతనము. ఊడిగం
లెంకనాయకులు. పోటరులు
లెంకపీట. టిక్కడి, గెలవాసం
లెంకలుకట్టు. (క్రి) పడుగుచివర పొట్టెముడులువేయు
లొంక. గుహ, గుహ లోపలివైపు
వంక. వంకర, వంపు, తప్పుడు పని, వైపు, సెలయేరు, తప్పు, పక్క, ఎడ, దగ్గర, చోటు, నెపము, వంకరైనది
వంకకట్టె. కండ్లకట్టె
వంకకత్తి. పూటకత్తి
వంకకర్ర. కండ్లకట్టె, కుంటివెదురు
వంకకారు. ఒకతెగ పట్టకారు
వంకకాల్వు. ముదురుకాల్వు
వంకచిట్టి. కడెంసొంగ
వంకటింకము. మూతిచెక్క
వంకటికర్ర. కుంటివెదురు
వంకదోణి. లావుగా వంపుగాచేసిన మట్టిగొట్టం
వంకతాడు. అంకతాడు
వంకతిప్పినకోక. చీరనేతలో ఒకతీరు
వంకత్తి. వంకకత్తి
వంకదార. కోట వాకిటిముందుండు వంకరదారి
వంకదారి. –పై–
వంకదిద్దు. (క్రి) సరిజేయు
వంకదీర్చు. –పై–
వంకపట్ట. మూతిచెక్క
వంకపట్టకారు. వంకకారు
వంకపెట్టు. (క్రి) నెపంవేయు
వంకపోరకచాటు. చాటుమాటు పనులు, దొంగతనం మొ.నవి
వంకపోరంబోకు. ఒకతెగ పోరంబోకు
వంకబెందు. గొడుగు పట్టుకొనుటకు వీలుగాగల పిడి
వంకబొంగు. కుంటివెదురు
వంకము. ఏటి వంపు, వంపు, ఏటి రెండుదరుల నడుమగల చోటు, గుర్రమునకు జీనుకట్టు చోటు
వంకమూతికారు. ఒకతెగ పట్టకారు
వంకమెరుగుకడ్డీ. అదురువాలేగ
వంకర. వంపు, మెలిక, మెలికమాట, కోసి
వంకరకాళ్ళవాడు. ఈచకాళ్ళవాడు
వంకరకొంకర. మిక్కిలి వంకరైనది
వంకరకొంకర మాటలు. అడ్డదిడ్డం మాటలు
వంకరకొంకరలుపోవు. (క్రి) మిక్కిలి వంకరగు
వంకరకొంకరల్వోవు. –పై–
వంకరకొమ్ములపోతు. ఒకతెగ దున్న
వంకరచేతులవాడు. ఈచ చేతులవాడు
వంకరటింకర. వంకరకొంకర
వంకరటొంకర. –పై–
వంకరతీగ. సర్పము
వంకరతొండమువాడు. వినాయకుడు
వంకరపళ్ళెము. కూడు ఆరబోసుకొనుటకు వాడు పళ్ళెం
వంకరపెంకు. గూనపెంకు
వంకరపేటంచు. వంకిపేటంచు
వంకరపేటు. వంకిపేటు
వంకరపోవు. (క్రి) వంగిపోవు
వంకరబోను. ఒకతెగ బోను
వంకరవాసము. కుంటివెదురు
వంకరవోవు. (క్రి) వంకరపోవు
వంకరసన్నాలు. వంకసన్నాలు
వంకరసుత్తి. వంకసుత్తి
వంకరసొంగ. వంకచిట్టి
వంకర్లంచు. కూజాలకుపెట్టు అంచు
వంకలుడొంకలు. వాగులూపొదలూ
వంకలుతీర్చు. (క్రి) చక్కదిద్దు
వంకలుదిద్దు. (క్రి) ఎగతాళిచేయు
వంకలుదీర్చు. (క్రి) చక్కదిద్దు
వంకలునొక్కు. (క్రి) వంకరలు సరిచేయు
వంకలుపట్టు. (క్రి) తప్పుపట్టు, ఎగతాళిచేయు, నెపములెన్ను
వంకలేగ. అదురువాలేగ
వంకలొత్తు. (క్రి) వంకరచూపులు చూచు, వంకలు దిద్దు
వంకవంక. మిక్కిలి వంకరైనది
వంకవోవు. (క్రి) వంకరపోవు, వంకరగు
వంకశంకలు. చెదుతలపు
వంకసన్నములు. ఒకతెగ వడ్లు
వంకసాంబ. –పై–
వంకసాపుపోగరు. పేడిలేగ
వంకసిలుము. వంకకాల్వు
వంకసీల. చింకకాయ
వంకసుత్తె. ఒకతెగ సుత్తి
వంకసొంగ. వంకకాల్వు
వాంకము. కదలి
వెంకటేశపసందు. ఒకతెగ మామిడి*
వెంకటేశవరులు. వెంకటేశ్వరస్వామి
వెంకటేశునిదాసర్లు. పెళ్ళినాడు జరుగు ఒకానొక తంతు
వెంకటేశ్వర్లు. వెంకటేశ్వరస్వామి
వెంకన్న. –పై–
వెంకప్పరంగు. ఒకతెగ రంగు
వేంకటము. తిరుమల
వేంకటాచలము. తిరుపతికొండ
వేంకటేశ్వరుడు. తిరుపతి కొండమీద వెలసిన దేవుడు
వొంకకాల్వు. వంకకాల్వు
వొంకచిట్టి. వంకచిట్టి
శంక. తేకువ, వెరపు, తమి, కోరిక, అరమర, ఎదురు చూచుట, కక్కుర్తి, పొరబడుట
శంకగొను. (క్రి) తేకువగొను
శంకనార్తి. చెమ్మటికి వెళ్ళుట
శంకనినాదమృదంగుడు. కుమారస్వామి
శంకనీయము. తేకువ, అరమర, తలపదగినది
శంకనొందు. (క్రి) శంకిల్లు
శంకపడు. –పై–
శంకము. బండి మొ. వాటినిలాగు ఎద్దు
శంకరగిరిమాన్యాలు. అడవులు కొండలుగల మారుమూలచోటు
శంకరపదములు. శివునిగూర్చిన పాటలు
శంకరాభరణము. పాము, (సంగీ) ఒకానొక రాగం
శంకరావాసము. కైలాసం, కర్పూరం
శంకరి. పార్వతి, జమ్మి*
శంకరుడు. శివుడు, శంకరాచార్యుడు
శంకలు. చేప మొప్పలు
శంకలుగట్టు. (క్రి) శంకిల్లు
శంకలుడు. లెంకకాడు
శంకలుసేయు. (క్రి) శంకిల్లు, అడుగు
శాంకరము. ఎద్దు, శివునకు చెందినది
శాంకరి. గణపతి, నిప్పు, కుమారస్వామి, పార్వతి
శాంకరుడు. శైవమతస్థుడు, అద్వైతి
సంక. శంక, చంక
సంకట. సంకటి, సరుకు
సంకటగార్దభము. కంచరగాడిద
సంకటపడు. (క్రి) ఇరకటపడు, ఇబ్బందిపడు
సంకటపరచు. (క్రి) నొప్పించు
సంకటపాటు. నొగులు
సంకటపెట్టు. (క్రి) సంకటపరచు
సంకటము. ఇరుకైనది, ఇడుమ, ఆపద, చొరరానిది, ఇరుకు కనుమ
సంకటి. గంజి వార్చని కూడు
సంకటికట్టె. సంకటిని కలుపు తెడ్డు
సంకటికుంచె. అలుక్కుంచె
సంకటికుండ. సంకటికివాడు కుండ
సంకటిముద్ద. రాగులు లేక జొన్నపిండితో వండిన ముద్ద
సంకటివేళ. పొద్దుటివేళ
సంకతలకాయ. తత్తెర
సంకతాడు. చంకతాడు
సంకథ. మాట్లాడుట
సంకథనము. లెస్సగా కథలుచెప్పుట
సంకదాళ. చంకలోని కురుపుగడ్డ
సంకనము. కనె
సంకపుబూస. శంఖపు చిప్పతోచేసిన పూస
సంకబింది. చంకబంది
సంకము. శంఖము
సంకరజాతి. వేరుతెగల కలయికవలన ఏర్పడినకలగలుపు తెగ
సంకరమగు. (క్రి) కలసిపోవు, ఇబ్బందికలుగు
సంకరము. చిరమర, తెలియరాని కలయిక, వేరువేరు తెగలవారి నడుమ పెళ్ళిజరుగుట, మాటలచిటపట, చీపురుతో తుడిచినపెంట, (వ్యాక) ఒకానొక అలంకారం
సంకరేత్తిరి. సంక్రాంతి
సంకర్షణము. కలుపుట, దగ్గరగాజేర్చుట, లాగుట, దున్నుట, కుదించుట, పొట్టిగాచేయుట
సంకర్షణుడు. బలరాముడు
సంకలన/ము. పోగుచేయుట, ముడిపడుట, కూడుట, కలియుట
సంకలము. కూడబెట్టుట, కలుపుట, కూర్చుట
సంకలించు. (క్రి) పోగుజేయు, కలియు
సంకలిత. మొదటిలెక్క
సంకలితము. పోగుచేయ బడినది, కలుప బడినది, చేర్చబడినది, కూడిక, కూడగా వచ్చినది
సంకలితైక్యము. (గణిత) నిసర్గసంఖ్యలను కూడగావచ్చిన మొత్తం
సంకలియ. సంకెల